

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 515 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind Programul național de reformă al Lituaniei pentru 2020 și care include un aviz
al Consiliului privind Programul de stabilitate al Lituaniei pentru 2020**

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Lituaniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Lituaniei pentru 2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Lituania ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o Recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro.
- (2) Raportul de țară pentru Lituania³ din 2020 a fost publicat la 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Lituania în ceea ce privește punerea în aplicare a

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

³ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 514 final.

recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019⁴, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate de Lituania în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

- (3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă ale cetățenilor, veniturile acestora și activitatea întreprinderilor. Ea a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniunea Europeană. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare⁵ prin care invită statele membre să adopte măsuri economice coordonate ca răspuns la criză, în care să fie implicați toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.
- (4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsură de urgență ar trebui să fie strict proporțională, necesară, limitată în timp și conformă cu standardele europene și internaționale și ar trebui să fie supusă controlului democratic și unui control judiciar independent.
- (5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere⁶. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire marcată a creșterii economice. În comunicarea sa, Comisia aderă la opinia Consiliului potrivit căreia, având în vedere că se așteaptă ca epidemia de COVID-19 să antreneze o încetinire marcată a creșterii economice, sunt întrunite în prezent condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Ea autorizează statele membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului.
- (6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei, a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, a atenua consecințele socioeconomice prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor

⁴ JO C 301, 5.9.2019, p. 117.

⁵ COM(2020) 112 final.

⁶ COM(2020) 123 final.

membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a pregăti măsurile necesare pentru revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și pentru reluarea unei creșteri durabile, integrând, printre altele, tranziția către o economie verde și transformarea digitală și valorificând toate lecțiile învățate în urma crizei.

- (7) Criza generată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața unică din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care au fost adoptate și care împiedică funcționarea normală a pieței unice trebuie eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat necesitatea elaborării de planuri de pregătire pentru eventualele situații de criză din sectorul sănătății, care să includă, în special, strategii îmbunătățite de achiziții, lanțuri de aprovizionare diversificate și rezerve strategice de bunuri esențiale. Acestea sunt elemente-cheie de care trebuie să se țină seama la elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.
- (8) Legiuitorul Uniunii a modificat deja cadrele legislative relevante⁷ pentru a le permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene, astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și optimizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre pot beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Lituania este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și al sectoarelor celor mai afectate de dificultățile actuale.
- (9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei se vor resimți probabil în mod inegal în diferitele sectoare de activitate și regiuni ale Lituaniei, din cauza specializării diferite a acestora. Astfel, există un risc considerabil de agravare a disparităților regionale cu care se confruntă Lituania. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor politici de răspuns specifice.
- (10) La 15 mai 2020, Lituania și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020, iar la 30 aprilie 2020, Programul de stabilitate pentru 2020. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (11) În prezent, Lituania face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere.
- (12) În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2020, guvernul preconizează o deteriorare a soldului global de la un excedent bugetar de 0,3 % din PIB în 2019 la un deficit de 11,4 % din PIB în 2020. Proiecțiile indică o scădere a deficitului la 3,9 % din PIB în 2021. După o creștere la 36,3 % din PIB în 2019, se estimează că ponderea

⁷ Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5) și Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

datoriei publice în PIB va crește la 50,6 % în 2020, în conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2020. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine ca urmare a pandemiei de COVID-19.

- (13) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Lituania a adoptat măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor cetățenilor și sectoarelor celor mai afectate. Conform Programului de stabilitate pentru 2020, aceste măsuri bugetare reprezintă 6,8 % din PIB. Printre aceste măsuri se numără amânarea plății impozitelor, finanțări suplimentare pentru achiziționarea de materiale medicale, subvenții pentru menținerea locurilor de muncă și prestații de asigurări sociale pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă și pentru angajații afectați de pandemia de COVID-19. Din analiza efectuată de Comisie cu privire la modul în care au fost concepute și puse în aplicare unele măsuri reiese că aplicarea potențială a acestora va fi relativ redusă, drept pentru care Comisia a estimat că măsurile guvernamentale vor avea un impact mai mic asupra finanțelor publice. În plus, Lituania a anunțat măsuri discreționare care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la răspunsul la situații de criză, inclusiv prin sprijinirea cu lichidități a întreprinderilor; potrivit estimărilor Programului de stabilitate pentru 2020, aceste măsuri reprezintă 3,8 % din PIB și includ garanții pentru împrumuturi (2,9 % din PIB). În general, măsurile adoptate de Guvernul Lituaniei sunt conforme cu orientările stabilite în Comunicarea Comisiei privind răspunsul economic coordonat la epidemia de COVID-19. Implementarea integrală a acestor măsuri, urmată, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, de reorientarea politicilor bugetare în sensul adoptării unor măsuri prudente, care să asigure o poziție bugetară solidă pe termen mediu, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.
- (14) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că soldul bugetului general al Lituaniei va fi de -6,9 % din PIB în 2020 și de -2,7 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne sub 60 % în 2020 și în 2021.
- (15) Având în vedere încălcarea planificată a pragului de deficit de 3 % din PIB de către Lituania în 2020, Comisia a publicat la 20 mai 2020 un raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat. În linii mari, analiza sugerează că criteriul deficitului, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997, nu este îndeplinit.
- (16) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, PIB-ul Lituaniei se va contracta cu 8 %, urmând să înregistreze o redresare rapidă de 7,5 % în 2021. Ca măsură de răspuns la pandemia de COVID-19 și de atenuare a repercusiunilor negative ale crizei economice, la 16 martie Lituania a prezentat „Planul privind acordarea de stimulente economice și atenuarea consecințelor răspândirii COVID-19”. Planul beneficiază de 2,5 miliarde EUR, și anume 6,3 % din produsul intern brut (PIB) lituanian, și prevede până la 500 milioane EUR, și anume 1,3 % din PIB, pentru a asigura resursele necesare sistemului de sănătate. Alte 500 de milioane EUR au fost alocate pentru protejarea locurilor de muncă și a veniturilor. Capacitatea fondurilor de garanții de stat a fost majorată cu 500 milioane EUR și s-au aprobat garanții de stat suplimentare în valoare de până la 500 milioane EUR având drept scop stimularea economiei. În aprilie, Comisia Europeană a aprobat mai multe scheme de ajutor din Lituania pentru a sprijini economia lituaniană în contextul pandemiei de COVID-19. Aceste sisteme au drept scop să ajute întreprinderile să acopere nevoile imediate de

capital circulant și să își continue activitățile în timpul și după terminarea pandemiei. În plus, Banca Lituaniei a relaxat unele dintre cerințele de capital aplicabile băncilor comerciale, în scopul de a le permite acestora să acorde mai multe împrumuturi pentru economia reală.

- (17) În ceea ce privește rezultatele în materie de sănătate, Lituania se află în mod constant în urma celorlalte state membre, ceea ce se explică parțial prin eficiența sub nivelul optim a sistemului de sănătate, care suferă consecințele unei finanțări reduse. Pandemia actuală a mărit presiunea la care este supus sistemul și a scos la iveală noi dificultăți de natură structurală, printre care lentoarea cu care avansează măsurile de îmbunătățire a calității serviciilor, nivelul scăzut al investițiilor în asistența medicală primară și lipsa oricăror progrese în adaptarea rețelei spitalicești în vederea eficientizării și a creșterii capacității acestuia de a răspunde necesităților. De asemenea, criza declanșată de pandemia de COVID-19 evidențiază și inegalitățile în materie de sănătate legate de deficitul de forță de muncă și de necorelarea geografică dintre servicii și nevoi. Lituania trebuie să mobilizeze resursele necesare pentru a face față crizei actuale și a îmbunătăți reziliența sistemului său de sănătate în viitor. În timp ce măsurile imediate sunt axate pe consolidarea capacităților în ceea ce privește dotarea cu personal sanitar și cu materiale și echipamente medicale critice pentru a salva vieți omenești pe durata pandemiei, ar trebui să se realizeze mai multe investiții pe termen lung în îmbunătățirea rezilienței sistemului de sănătate, astfel încât acesta să-și poată continua activitatea, să revină la performanțe optime și să fie pregătit pentru noi șocuri. În acest scop, va fi necesar să se aloce resurse suficiente pentru a îmbunătăți accesibilitatea, eficiența și calitatea sistemului de sănătate, astfel încât acesta să poată răspunde mai bine provocărilor pe care le reprezintă numărul tot mai mare de afecțiuni cronice, îmbătrânirea și inegalitățile persistente în materie de sănătate. Asistența medicală primară și dezvoltarea e-sănătății joacă un rol primordial în această privință. Lituania ar trebui să se asigure, de asemenea, că îmbunătățirile recent aduse accesibilității serviciilor de asistență medicală nu sunt amenințate. În fine, pentru a se obține reziliența, va fi necesar, de asemenea, să se amelioreze capacitatea sistemului de a combate diferitele aspecte ale stilului de viață nesănătos (unul dintre ceilalți factori care explică în mare măsură rezultatele slabe în materie de sănătate din Lituania) și să se intensifice eforturile de pregătire a sectorului îngrijirii de lungă durată pentru a face față îmbătrânirii populației.
- (18) Înainte de pandemia de COVID-19, participarea pe piața forței de muncă era ridicată, iar rata șomajului, scăzută, dar această criză a creat noi probleme. Cu ajutorul finanțării din partea Uniunii, Lituania a pus în aplicare un program de lucru pe termen scurt pentru a atenua efectele pandemiei asupra ocupării forței de muncă și a introdus o serie de alte măsuri de reducere a efectelor negative asupra întreprinderilor și a persoanelor care desfășoară o activitate independentă. Înainte de criză, sfera de acțiune a măsurilor de politici active în domeniul pieței forței de muncă era în scădere, iar participarea la programe de învățare destinate adulților, redusă. Cu toate acestea, pentru a ajuta șomerii să revină pe piața forței de muncă cât mai curând posibil, va fi nevoie să se extindă sfera de acțiune a măsurilor de politici active în domeniul pieței forței de muncă și să se prevadă măsuri suplimentare de recalificare a forței de muncă și de actualizare a competențelor acesteia. Este important să se consolideze capacitatea partenerilor sociali, astfel încât să se asigure implicarea în mod semnificativ și în timp util a acestora la elaborarea procesului de ieșire din criză și de redresare.
- (19) Deși s-au luat măsuri, încă înainte de criză, pentru a aborda riscul de sărăcie și de excluziune socială, de exemplu prin majorarea prestațiilor universale pentru copii și a

pensiilor, sărăcia și inegalitatea veniturilor sunt în continuare printre cele mai ridicate din UE. Comparativ cu alte țări, Lituania are cheltuieli publice relativ reduse în domeniul protecției sociale, iar transferurile sociale nu au decât un impact redus în ceea ce privește reducerea sărăciei, impact considerat drept critic în tabloul de bord social. Sistemul fiscal și de prestații sociale se caracterizează printr-o progresivitate redusă și o capacitate de redistribuție limitată, ceea ce îngreunează capacitatea acestei țări de a finanța bunuri și servicii publice și de a combate sărăcia și inegalitatea veniturilor. Efectul negativ al pandemiei COVID-19 asupra ocupării forței de muncă și asupra veniturilor gospodăriilor riscă să conducă la agravarea acestor probleme. Este posibil să fie necesare măsuri temporare, ca, de exemplu, revizuirea normelor de eligibilitate, a cuantumului și a duratei anumitor prestații, astfel încât să se evite înrăutățirea situației persoanelor celor mai afectate de pandemie. Plasa de siguranță socială ar trebui să fie extinsă pentru a sprijini toate categoriile populației, inclusiv lucrătorii care desfășoară o activitate independentă, lucrătorii atipici și persoanele cele mai vulnerabile. Trebuie să se consolideze oferta în ceea ce privește principalele servicii sociale și locuințele sociale, pentru a veni în sprijinul celor care au nevoie de ajutor.

- (20) Lichiditățile acordate întreprinderilor de sectorul public sub formă de împrumuturi și garanții, cu accent pe întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), a fost primordial, dar intermediarii trebuie să distribuie întreprinderilor cu eficacitate și rapiditate sprijinul pentru asigurarea lichidității, iar condițiile de împrumut trebuie să țină seama de situația de criză. În procesul de elaborare și punere în aplicare a acestor măsuri, trebuie să se țină seama de reziliența sectorului bancar. Autorizarea amânării plății impozitelor și a contribuțiilor sociale și accelerarea plăților contractuale de către autoritățile publice poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea fluxului de numerar al IMM-urilor. Este posibil ca startup-urile recente și întreprinderile în curs de extindere să aibă nevoie de un sprijin specific, de exemplu, prin achiziționarea de participații la capital de către sectorul public și sub formă de măsuri de stimulare a investițiilor fondurilor de capital de risc în aceste tipuri de întreprinderi. Ar trebui să se continue eforturile depuse pentru a reduce sarcinile normative și administrative inutile și a oferi servicii publice digitale eficiente cetățenilor și întreprinderilor.
- (21) Lituania ar trebui să se asigure că măsurile sale de promovare a redresării economice sunt orientate spre viitor și facilitează tranziția digitală și verde, care va necesita abordarea unei serii întregi de provocări. În ceea ce privește tranziția digitală, competențele din acest domeniu sunt sub media UE, iar IMM-urile semnalează dificultățile considerabile cu care se confruntă atunci când încearcă să ocupe posturile vacante din domeniul TIC. Instalarea rețelelor de fibră optică este peste media UE, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale, iar acoperirea de bandă largă fixă și utilizarea acesteia sunt foarte scăzute și persistă diferențe mari între orașe și zonele rurale.
- (22) Pentru a încuraja redresarea economică, va fi important să se acorde prioritate finanțării proiectelor de investiții publice mature și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. În ceea ce privește tranziția ecologică, emisiile totale de gaze cu efect de seră ale Lituaniei rămân în mare măsură neschimbate din 2010. Lituania se află pe unul dintre ultimele locuri în Europa în ceea ce privește productivitatea resurselor, iar rata de utilizare circulară (secundară) a materialelor este cu mult sub media UE. În conformitate cu Planul național privind clima și energia al Lituaniei, îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor datorită eficienței energetice și soluțiilor bazate pe energia din surse regenerabile, împreună cu modernizarea sistemelor de încălzire și îmbunătățirea sustenabilității sectorului

transporturilor ar contribui în mod semnificativ la decarbonizarea economiei. Investițiile publice și private direcționate în mod specific către soluționarea acestor probleme, alături de alte investiții cu un impact semnificativ asupra mediului și a sănătății, pot promova creșterea economică și reziliența și pot contribui la asigurarea unei redresări durabile în urma crizei. Investițiile care au fost deja planificate permit identificarea rapidă a proiectelor ce ar putea fi concentrate la începutul perioadei și ar putea contribui la redresarea economică, precum cele având drept obiect renovarea clădirilor și energia din surse regenerabile. Lucrările pregătitoare în vederea elaborării măsurilor de redresare pe termen mediu se pot baza pe planurile naționale ale statelor membre privind energia și clima, pe lista proiectelor de interes comun și pe planurile de dezvoltare a infrastructurii. În plus, proiectul Rail Baltica și proiectele de interconectare energetică constituie principalele priorități de investiții ale Lituaniei, care vizează îmbunătățirea siguranței și a integrării sale în piața unică a UE. Programarea Fondului pentru o tranziție justă pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Lituania să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară. Lituania ar putea astfel să utilizeze acest fond în mod optim.

- (23) Deși prezentele recomandări se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice țării pentru 2019, adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019, au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu și lung. Recomandările respective rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate în anul care urmează, pe parcursul întregului ciclu anual al semestrului european. Același lucru este valabil și pentru recomandările privind politicile economice legate de investiții. Acestea din urmă ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică a fondurilor aferente politicii de coeziune pentru perioada de după 2020, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire din criza actuală.
- (24) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. Statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite în programele lor naționale de reformă pentru 2020. Prin asigurarea punerii în aplicare depline a recomandărilor de mai jos, Lituania va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.
- (25) Coordonarea strânsă între economiile din cadrul uniunii economice și monetare este esențială pentru asigurarea unei redresări rapide în urma impactului economic al COVID-19. Ar trebui ca Lituania, în calitate de stat membru a cărui monedă este euro – și ținând seama de orientările politice din partea Eurogrupului – să se asigure că politicile sale rămân conforme cu recomandările pentru zona euro și coordonate cu politicile celorlalte state membre din zona euro.
- (26) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Lituaniei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2020. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2020 și Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Lituaniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța

acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Lituania, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

- (27) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său⁸ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2020 și în 2021, Lituania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. în conformitate cu clauza derogatorie generală, să ia toate măsurile necesare pentru a combate în mod eficace pandemia, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, să pună în aplicare politici bugetare menite să realizeze poziții bugetare prudente pe termen mediu și să asigure sustenabilitatea datoriei, sporind, în același timp, investițiile. Să consolideze reziliența sistemului de sănătate, inclusiv prin mobilizarea unei finanțări adecvate, remedierea deficitului de forță de muncă din sectorul sănătății și eliminarea penuriilor de produse medicale esențiale. Să îmbunătățească accesibilitatea și calitatea serviciilor de sănătate.
2. Să atenueze impactul crizei asupra ocupării forței de muncă. Să sporească finanțarea și să extindă domeniul de aplicare al măsurilor de politici active în domeniul pieței forței de muncă și de promovare a competențelor. Să asigure acoperirea și adecvarea plasei de siguranță socială și să îmbunătățească eficacitatea sistemului fiscal și de prestații sociale pentru a proteja populația împotriva sărăciei.
3. Să acționeze pentru sprijinirea cu lichidități a întreprinderilor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii și a sectoarelor orientate spre export. Să avanseze finanțarea proiectelor de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a favoriza redresarea economică. Să concentreze investițiile asupra tranziției ecologice și digitale, în special în ceea ce privește acoperirea de bandă largă fixă de foarte mare capacitate și utilizarea acesteia, asupra producției și utilizării de energie curată și eficientă, precum și asupra sistemelor de transport durabile. Să promoveze inovarea tehnologică în întreprinderile mici și mijlocii.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

⁸

Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.